

وابستگی حیاتی کارگران به امنیت شغلی

رئیس اتحادیه کارگران قراردادی و پیمانی کشور با اشاره به امنیت شغلی به عنوان حیاتی ترین موضوع جامعه کارگری گفت: «امنیت شغلی از حیاتی ترین خواسته های جامعه کارگری و شاغلان قراردادی و پیمانی کشور است و جدی ترین موضوعی که توسط اتحادیه کارگران قراردادی و پیمانی و دیگر تشکلات کارگری پیگیری می شود، بحث اصلاح تبصره «۲» ماده (۷) قانون کار و لغو دادنامه ۱۷۹ دیوان عدالت اداری پس از نزدیک به سه دهه است.» فتح الله بیات افزود: «اجرای این دادنامه از سال ۱۳۷۵ باعث شد که تا به امروز بیش از ۹۵ درصد کارگران کشور به شکل قراردادی و پیمانی مشغول به کار باشند و با این روند حق و حقوق، بیمه، سابقه، سنوات و همه مزایا آنها در طول سال های اشتغال به درستی و مطابق قانون پرداخت نشده است.» وی افزود: «عدم امنیت شغلی کارگران قراردادی و پیمانی در طول سال های گذشته باعث شده تا جامعه کارگران از لحاظ اقتصادی و معیشتی، سخت ترین شرایط را تجربه کنند و نتوانند زندگی مناسب و بدونغدغهای را پیش ببرند.»

بیات در ادامه بیان کرد: «پنکه شریعتمداری، وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، اقدامی را راستای درخواست لغو دادنامه ۱۷۹ دیوان عدالت اداری داشتند، جای تقدیر است و در واقع این اقدام با اینکه بسیار دیر انجام شد، نیازمند جسارت و شهامتی بود که در طول بیش از ۲۷ سال گذشته و از زمان صدور این دادنامه از کسی جز ایشان دیده نشد.» وی اضافه کرد: «البته یک اقدام مؤثر دیگر توسط آقای ربیعی در زمان تصدی وی در سمت وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی در خصوص تبصره یک ماده (۷) قانون کار صورت گرفت که سقف قراردادهای موقت در مدت زمان چهار سال بسته شود، اما همچنان جامعه کارگری در انتظار ابلاغ آن است.» رئیس اتحادیه کارگران قراردادی و پیمانی گفت: «امیدواریم دستگاهها و نهادهای مرتبط با موضوع در راستای لغو دادنامه ۱۷۹ دیوان عدالت اداری و روند بازگشت امنیت شغلی، همکاری لازم را داشته باشند تا نهایتاً لغو آن را توسط قوه قضاییه شاهد باشیم.» وی با اشاره به اینکه انتظار این است که با طی شدن این روند، کارفرمایان در کارهای با ماهیت مستمر و دائم با کارگران قرارداد موقت منعقد کنند، خاطر نشان کرد: «امروز اگر می بینیم کارگران در پالایشگاه های نفت و پتروشیمی هادست به اعتصاب می زنند، یکی از دلایل آن، عملکرد نامناسب در بخش قراردادهای کار موقت و کوتاه مدت است. اگر کارگران قراردادی و پیمانی در صنایع نفت و گاز با شرایط برخوردی مناسبی از لحاظ قانونی مواجه بودند، امروز این خروجی را در این حوزه شاهد نبودیم.» این فعال و کارشناس حوزه کارگری ادامه داد: «زمانی که در تبصره ماده (۷) قانون کار سقف زمانی قراردادهای موقت به میزان چهار سال تعیین شد، مشخص کردن زمان در قراردادهای کار در قالب قراردادهای موقت، بازگشت به شرایط پیش از تغییر در تبصره یک ماده (۷) قانون کار است و بر اساس قانون، در کارهای با ماهیت دائمی نباید قرارداد با تاریخ تنظیم شود.»

[عکس: پویا بازارگرد]

مدیر کل نامنویسی و حساب های انفرادی تأمین اجتماعی در گفت و گو با «آتی‌نو» خبر داد هوشمندسازی؛ راهکار تجمیع سریع سوابق بیمه ای

اداره کل نامنویسی و حساب های انفرادی سازمان تأمین اجتماعی یکی از چند اداره کل معاونت بیمه ای این سازمان است که وظایف مربوط به اختصاص شماره بیمه به افراد و نامنویسی بیمه شده و افراد تحت تکفل، اختصاص شماره به کارگاه های تحت پوشش، ضبط، حفظ و نگهداری سابقه بیمه شدگان و همچنین ساماندهی امور مربوط به جمع آوری، نگهداری و استخراج سوابق بیمه ای که به مثابه تعهدات مالی سازمان است را بر عهده دارد. با توجه به در اختیار داشتن اطلاعات سوابق بیمه ای همه بیمه شدگان، پیش از این صدور، تمدید، تجدید و تأمین اعتبار دفترچه های درمانی نیز از وظایف این اداره کل بود که البته اکنون جای خود را به تعیین استحقاق درمان داده است. کار واحد نامنویسی از بدو ورود فرد به سازمان تأمین اجتماعی آغاز می شود که شامل بیمه اجباری و همه انواع بیمه برای مشاغل مختلفی است و نامنویسی برخی از این مشاغل مانند بیمه رانندگان، کارگران ساختمانی و غیره قوانین خاص خود را دارد و هر کدام تابع شرایط ویژه ای است. به گفته محمد محمدی قره باغ که از تیر ماه سال گذشته به عنوان مدیر کل نامنویسی و حساب های انفرادی سازمان منصوب شده است، ارتباط افراد با سازمان تأمین اجتماعی از نامنویسی آغاز می شود و در انتها، سوابق آنها برای بازنشستگی، تحویل اداره کل مستمری ها می شود. به عبارتی، ابتدا و انتهای فرایند بیمه ای در این اداره کل انجام می شود. در این شماره با مدیر کل نامنویسی و حساب های انفرادی سازمان در خصوص فعالیت های این اداره کل و به ویژه سامانه هوشمند سوابق متمرکز گفت و گو کردیم که در ادامه می خوانید:

گفت و گو

را که آنها می گویند ثبت و ضبط کنیم. بر همین اساس هم در حال حاضر جدول مشاغل دریافت شده از سوی کارفرمایان در سایت وجود دارد. تعیین عناوین شغلی باید از طریق متولیان حوزه کار در کشور که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی است، انجام شود. در همین راستا؛ به تازگی به دستور وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی، جلسه ای با حضور مدیران و متولیان این وزارتخانه برگزار شد تا این موضوع ساماندهی شود. ما هم که استانداردهای لازم را برای این کار در اختیار داریم در آن جلسه این خواسته را مطرح کردیم تا به کارفرمایان رده بندی استاندارد مشاغل ابلاغ شود.

چرا اینقدر بر استفاده از کدهای استاندارد مشاغل تأکید دارید. اهمیت آن در چیست؟
وقتی فهرست مشاغل موجود در کشور را به شکل علمی و استاندارد داشته باشیم، مدیران می دانند در کشور ما چند نفر در چه رده های شغلی، با چه سابقه و چه دستمزدهای چه شرایطی مشغول به کار هستند. چنین اطلاعات دقیقی می تواند مبنای خوبی برای تصمیم گیری و تصمیم سازی شود. رده های شغلی، طبقه بندی علمی و منطقی استاندارد و در عین حال ساده ای دارند که موجب می شود تا هم کارفرما در ارائه اطلاعات بیمه شدگان اش راحت باشد و هم مادر سازمان داده های منظم و منطقی خواهیم داشت. در وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی هم کارهای کیفی بسیار خوبی در این خصوص انجام شده است. با توجه به مصوبات موجود و مطالعات و مستندات، امیدواریم به زودی رده بندی استاندارد مشاغل مورد استفاده قرار گیرد. البته باید اعتراف کنیم که استانداردسازی رده بندی مشاغل با توجه به سابقه ۶۰ ساله سازمان تأمین اجتماعی مقداری دیر است، اما این تأخیر ربطی به سازمان ندارد؛ چون متولی این کار مانعیتیم.

از آنجا که شما سوابق بیمه ای همه افراد را در اختیار دارید، رفع همپوشانی بیمه ای نیز به اداره کل شما واگذار شد. چه منطقی پشت این حرکت بود و چه هدفی داشت؟
هدف اصلی رفع همپوشانی این بود که از صرف هزینه غیرضرور در بخش درمان جلوگیری شود؛ چون افرادی بودند که همزمان در دو یا چند صندوق بیمه عضو بودند و در نتیجه چندین دفترچه درمانی داشتند و از مزایا و خدمات درمانی چندین سازمان استفاده می کردند. چنین چیزی نه با عدالت درمانی سازگار است، نه با منطق امور اداری کشور. این بود که بحث رفع همپوشانی در کشور مطرح شد و در برنامه ششم توسعه مصوب سال ۹۷ مقرر شد تا هر شخص تنها از خدمات درمانی یک صندوق

استفاده می کنند. در حال حاضر همه خدماتی که سازمان به بیمه شده ها ارائه می کند بر اساس سوابق آنهاست و اگر این سیستم اجرایی شد، بخش عمده ای از طرح ۳۰۷۰ قابل اجرا نبود.

به واکنشی اطلاعات از پایگاه داده های سایر نهادها اشاره کردید. متقابلاً برخی دستگاهها برای انجام امور اداری افراد از آنها سابقه بیمه می خواهند. آیا سوابق بیمه شدگان برای سایر نهادها قابل رؤیت و استناد است؟

بله، گاهی بیمه شدگان نیاز دارند تا سوابق خود را به سایر دستگاهها اعلام کنند. این کار در حال حاضر به شکل آنلاین و اینترنتی انجام می شود. برای این کار بیمه شده متقاضی به ما درخواست می دهد و ما سوابق را در قالب یک کد رمز به او می دهیم. او رمز سابقه اش را به هر فرد یا نهادهی که ارائه کند امکان رؤیت سوابق آن فرد در سایت سازمان وجود دارد. اطلاعات این سوابق هم کامل و شامل رده شغلی و میزان دستمزد و مدت سابقه کاری و... است.

تا جایی که ما می دانیم لیست حق بیمه شامل عناوین مشاغل هم می شود و اداره کل نامنویسی به هر شغل، یک کد منحصر به فرد و اختصاصی می دهد. فرایند اختصاص این کدهای مشاغل چگونه است؟

در بیمه های اجباری، وقتی کارفرمایان می خواهند لیست و حق بیمه کارکنان شان را پرداخت کنند بر اساس فرم های مشخص، اقلام اطلاعاتی مشخصی را به ما اعلام می کنند. یکی از آنها هم عنوان شغلی است. ما وظیفه داریم عناوین شغلی اعلام شده را عیناً ثبت و ضبط کنیم و قانوناً اماتندار این اطلاعات هستیم. مشکل هم از همین جا آغاز می شود که کارفرمایان چون ضابطه مشخصی به آنها اعلام و ابلاغ نشده، هر کاری که کارگر یا کارکنان شان انجام می دهند به عنوان رده شغلی ذکر می کنند و اصلاً رده بندی خاصی ندارند. مثل شغل بیمه شده را «گهبان درب شرقی (A) کارخانه» و «گهبان درب غربی (A) کارخانه» و چنین عناوینی قید می کنند. ما این عناوین شغلی اعلام شده از سوی کارفرمایان را گردآوری و پالایش کرده و از کارفرمایان نیز خواسته ایم تا از این فهرست پالایش شده پیشنهادی استفاده کنند. این فهرست در حال حاضر در سایت خدمات غیر حضوری سازمان وجود دارد و هر سه ماه به روز رسانی می شود. البته ما آخرین به روز رسانی استانداردهای بین المللی شغلی (ESCO) را هم داریم که به راحتی قابل استفاده است. اما بر اساس قانون نمی توانیم برای کارفرمایان تعیین تکلیف و عنوان شغلی را به آنها دیکته کنیم بلکه ما موظف هستیم آنچه

اصلاً نیازی به جمع آوری سابقه ندارند.

برای رفع اعتراض فردی که ادعا می کند برخی سوابق بیمه ای او در سامانه سوابق وجود ندارد؛ چه برنامه ای دارید؟

برای رفع مشکل این افراد ما اعتراضات را بررسی و به اسناد کاغذی مراجعه می کنیم تا ببینیم آیا چیزی از قلم افتاده است یا خیر. اگر فردی در جایی کار کرده و حق بیمه اش در گذشته پرداخت نشده و لیستی وجود ندارد، در حقیقت در جایی ادعای اشتغال می کند که سوابق بیمه ای از آن موجود نیست. این موارد را هم آخرین شعبه ای که فرد در آنجا بیمه بوده بررسی می کند. برای این منظور مدارک را از متقاضی دریافت و به شعبه ای که محل مطالبات بیمه ای است ارسال می کند. در این شرایط دیگر تنها بیث سوابق بیمه ای مطرح نیست بلکه «پرونده مطالبات کارگاهی» به وجود می آید. با وجود سامانه هوشمند متمرکز سوابق بیمه ای، واقعاً نیاز نیست کسی به شعبات مختلف مراجعه کند. بیمه شده به کاری هم داشته باشد نهایتاً به همان آخرین شعبه مراجعه و آن شعبه خود کارها را پیگیری می کند. شاید حدود ۱۰ درصد بیمه شدگان به چنین بررسی نیاز داشته باشند. برای بقیه، موردی به نام جمع آوری سابقه دیگر وجود ندارد. در حال حاضر افراد می توانند سوابق خود را در سیستم مشاهده کنند؛ بنابراین فقط شکایات افرادی که نسبت به سوابق بیمه ای خود اعتراض دارند و یا کارگاه هایی که پرونده مطالباتی دارند، مورد بررسی قرار خواهند گرفت.

چرا شما برای سامانه متمرکز سوابق از صفت «هوشمند» استفاده می کنید؟

ما به این علت می گوئیم این سامانه هوشمند است که همزمان حدود ۲۲ مطابقت سابقه (چکینگ) را انجام می دهد؛ مانند سن، شهر محل اشتغال، رده شغلی و... همه اینها را کنترل می کند تا مبادا سوابق فردی با شخص دیگری اشتباه شود. چون یکی از مشکلات ما این است که در کشور ما تشابه اسمی بسیار زیاد است؛ لیست های قدیمی نیز چندان دقیق و کامل نیست و وقتی با سابقه بیمه ای فردی با نام مثلاً «علی احمدی» روبه رو می شویم معلوم نیست چند هزار نفر در کشور ما نام شان علی احمدی است. برای تفکیک این سوابق، شهر و کارگاه محل اشتغال، رده شغلی و غیره را کنترل می کنیم و به همین خاطر ممکن است برخی معدود سوابق گذشته، دقیق نباشد؛ اما سیستم هوشمند ما این چک و کنترل را انجام می دهد تا اشتباهات به حداقل برسد. البته این سیستم برای استفاده کارشناسان سازمان است اما زیرساختی ایجاد کرده که عملاً همه مردم بر اساس طرح ۳۰۷۰ از آن

زمانی گفته می شد هر فردی برای بیمه شدن حداقل یکبار باید به شکل حضوری به تأمین اجتماعی مراجعه کند، اما گویا با گسترش خدمات غیر حضوری سازمان، دیگر به آن یکبار مراجعه هم نیازی نیست...

بله، در حال حاضر کارها به نحوی تنظیم شده که حتی برای نخستین بار هم که فردی نامنویسی و بیمه می شود نیاز به مراجعه حضوری ندارد؛ چون به خاطر شرایط کرونا یی در کشور، سازمان تأمین اجتماعی، گسترش خدمات غیر حضوری را افزایش داد و سطح انتظارات را پایین آورد. در حال حاضر افرادی که می خواهند برای نخستین بار بیمه شوند می توانند به شکل غیر حضوری در طرح ۳۰۷۰ ثبت نام کنند و همه کنترل ها و مطابقت ها و اصطلاحاً روند «چکینگ» به شکل الکترونیکی انجام می شود. به این منظور پس از اینکه متقاضیان اسناد خود را در سامانه با گذاری کردند، ماهیت آنها را از سامانه ثبت احوال، شماره تلفن همراه را از اپراتورهای تلفن همراه، اطلاعات ازدواج و طلاق را از ثبت اسناد و... دریافت و کنترل می کنیم و مطابقت می دهیم. در حقیقت روایتی که سازمان با دستگاهها و نهادهای مختلف برقرار و «واکنشی اطلاعات» را ممکن کرده، موجب شده تا از حضور افراد در شعب کاسته شود.

پس به این ترتیب جمع آوری سوابق بیمه ای نیز راحت تر شده است؟

در گذشته وقتی کسی می خواست بازنشسته شود باید به شعب مختلف مراجعه و اصطلاحاً سوابق بیمه ای خودش را جمع آوری می کرد. در سال ۷۸ «سامانه هوشمند سوابق متمرکز» راه اندازی شد و از آن زمان تا امروز همه اطلاعات سوابق بیمه شدگان در سیستم ثبت شده است. در این مسیر البته مشکلات زیادی وجود داشت، به ویژه تشابه اسمی بیمه شدگان که گاهی موجب سردرگمی می شد و معلوم نبود سوابق مربوط به کدامیک از افرادی است که نام های یکسان دارند، اما به مرور این اطلاعات جمع آوری و اصلاح شد و در حال حاضر اگر کد ملی فردی در سیستم ثبت و سوابق اش وارد شده باشد، دیگر به چیزی به اسم جمع آوری سوابق نیاز نیست و چنین فردی از هر شعبه ای که وارد سیستم شود، سوابق بیمه ای او در همه شعب سازمان، به صورت یکجا قابل رؤیت و استفاده است. به این شکل برای کسی که در چند شهر و استان کشور سابقه بیمه ای دارد، نه تنها نیازی به مراجعه به شعب در شهرهای دیگر نیست بلکه ما تأکید داریم که در یک شهر واحد هم نیازی به مراجعه به شعب مختلف نیست و همه سوابق در آخرین شعبه ای که حق بیمه در آن پرداخت شده قابل دیدن است. بر این اساس درصد زیادی از بیمه شدگان

رضا خراسانی

روزنامه نگار

در گذشته وقتی کسی می خواست بازنشسته شود باید به شعب مختلف مراجعه و اصطلاحاً سوابق بیمه ای خودش را جمع آوری می کرد. در سال ۷۸ «سامانه هوشمند سوابق متمرکز» راه اندازی شد و از آن زمان تا امروز همه اطلاعات سوابق بیمه شدگان در سیستم ثبت شده است.